

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE

Avd 3
Rotel 33

DOM

Referens nr
40006400

Sida
1 (3)

2 Datum
2003-04-30

3 Mål nr
B 3450-02

Meddelad i
Göteborg

forts. mål nr

ÖVERKLAGAD DOM

03

Underrätt	1 Namn och mål nr Halmstads tingsrätt, B 799-02	
	2 Datum för domen 2002-06-25	3 Dom nr Se bilaga A

Parter (antal tilltalade:1)

06

Åklagare	Partsställning Klagande och motpart		
	Namn, tjänestetitel och åklagarmyndighet JL, kammaråklagare 3:e åklagarkammaren i Göteborg		
Tilltalad	Partsställning Klagande och motpart		
	1 Efternamn och alla förnamn MR		
	2 Personnummer/Samordningsnummer	3 Yrkestitel	
	4 Postadress		
	5 Medborgare i	6 Rätts hjälp ☐	
07	7 Frihetsberövande		
	1 Försvarare TU, advokat Box 16295, 103 25 STOCKHOLM	2 Offentlig försvarare ☐	3 Ombud ☒
	Saken Försvärande av miljökontroll		

HOVRÄTTENS DOMSLUT, se sidan 2

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens dom endast på så sätt att påföljden bestäms till dagsböter sextio (60) å trehundra (300) kr.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

MR har yrkat att hovrätten ogillar åtalet och att han till följd härav tillerkänns ersättning för sina försvararkostnader vid tingsrätten och i hovrätten.

Åklagaren har yrkat att MR döms till ett högre antal dagsböter.

Parterna har bestritt varandras ändringyrkanden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

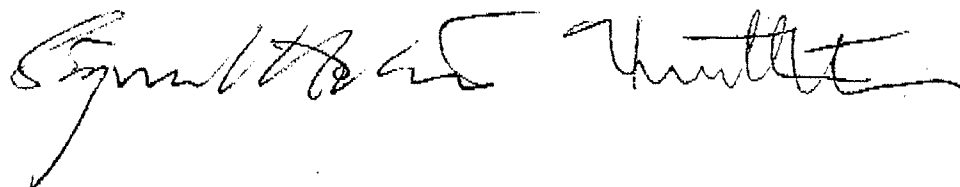
I hovrätten har MR hörts på nytt och vittnesförhör hållits med BK, som arbetade för det bolag som ägde fastigheten Flänsen 8 i Halmstad. SA och JB uppgifter har redovisats som de antecknats i tingsrättens dom. Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat delar av en av Delblanc Miljöteknik AB upprättad teknisk markundersökning.

Hovrätten finner på de av tingsrätten anförda skälen det styrkt att skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten om föreningen förelåg den 26 november 1999, då bensinläckaget och dess ursprung stod klart, samt att MR av oaktsamhet brustit i denna underrättelseskyldighet. Genom att tillsynsmyndigheten underrättats om föreningen först i början av januari 2000 har dess verksamhet försvårats. Gärningen kan inte anses som ringa, eftersom föreningen utgjorts av bensin och MR uppfyllt sin underrättelseskyldighet mer än en månad för sent.

Hovrätten finner att brottets straffvärdet är högre än vad tingsrätten ansett och bestämmer därför påföljden till ett högre antal dagsböter.

HUR MAN ÖVERKLAGAR; se bilaga B

Överklagande senast den 28 maj 2003.

Bestyrks i tjänsten

Malin Odén

I målets avgörande har deltagit hovrättslagmannen Sigvard Helin, hovrättsrådet Britta Ekström och tf. hovrättsassessorn Tommie Börjesson.

HALMSTADS TINGSRÄTT

DOM
2002-06-25
meddelad i
Halmstad

Bilaga 7

1 (7)

PARTER (Antal tilltalade : 1)
Referensnummer: 44406018

Åklagare
kammaråklagaren JL
1:a Åklagarkammaren i Göteborg

Tilltalad
MR

Försvare och ombud:
advokaten TÚ
Box 16295
103 25 STOCKHOLM

DOMSLUT

BEGÅNGNA BROTT
Försvårande av miljökontroll

LAGRUM
10 kap 9 § och 29 kap 5 §
miljöbalken

PÅFÖLJD M M
Dagsböter fyrtio (40) å trehundra (300) kr

SÄRSKILD RÄTTSVERKAN M M
Den tilltalade åläggs att betala en avgift på femhundra (500) kr
enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond

YRKANDE

Yrkande se bilaga I.

MR har yrkat ersättning för rättegångskostnader för det fall att åtalet ogillas.

DOMSKÄL

MR har bestritt ansvar. Som grund härför har han angivit att han genast underrättat tillsynsmyndigheten och således inte försvarat någon miljökontroll.

Åklagaren har till utveckling av åtalet i huvudsak anfört följande. Företaget OK/Q8 driver en bensinstation på fastigheten Flänsen 8 i Halmstad. Det är en obemannad station. OK/Q8 har bensinpumpar, bränslecisterner och ledningar i marken på fastigheten. Det finns en byggnad i anslutning till bensinpumparna. MR är anställd som byggansvarig på OK/Q8 och det ligger inom hans ansvarsområde att göra anmälningar om föroreningar till tillsynsmyndigheten, miljö- och hälsoskyddskontoret i Halmstad. Någon gång i början av november 1999 uppmärksammade en person som arbetade i en byggnad på fastigheten att det luktade bensin i byggnaden. Denne kontaktade företrädare för OK/Q8 och gjorde bolaget uppmärksam på förhållandet. Den 9 november 1999 var det känt för MR att det luktade bensin i byggnaden. MR anlidade konsultbolaget MP & S och gav det i uppdrag att finna orsaken till lukten. Då konsultbolaget efter en första undersökning av byggnaden inte kunde finna orsaken till bensinlukten beställde MR den 12 november 1999, eller några dagar tidigare, en undersökning av de tankar, cisterner och ledningar som tillhör OK/Q8. Marken grävdes upp så att ledningar och cisterner frilades. Någon gång mellan den 12 november och den 26 november 1999 konstaterade man att det fanns läckage på två av ledningarna i marken. I november 1999 påbörjade Delblanc Miljöteknik AB en miljögeoteknisk undersökning av området och det togs 27 stycken prover på fastigheten. Sju dessa prover anlände för analys till laboratorium den 30 november 1999. Den 26 november 1999 transporterades 47 ton

uppgrävda jordmassor bort från fastigheten. Det luktade bensin om jordmassorna. Jordmassorna transporterades iväg till en depå såsom förorenande massor och omhändertogs av kommunen som sådana. Totalt transporterades 130 ton jord bort från fastigheten. Miljö- och hälsoskyddskontoret i Halmstad fick ingen information om de saneringsåtgärder som vidtogs på fastigheten. Först i mitten av december 1999 fick kontoret indikationer på att det inte stod rätt till på fastigheten. Informationen kom på omvägar till kontorets kännedom; det var en på kontoret anställd som under hand fick information om det inträffade. Miljö- och hälsoskyddskontoret kallade med anledning av informationen bl.a fastighetsägaren och företrädare för OK/Q8 till ett möte. OK/Q8 företrädades av MR. Mötet ägde rum den 3 januari 2000. Först vid detta tillfälle lämnade MR muntlig uppgift om att en förorening hade upptäckts på fastigheten. Den 7 januari 2000 lämnade OK/Q8 skriftlig underrättelse till tillsynsmyndigheten. Att upplysningen framställdes först den 3 januari 2000 har inneburit att tillsynsmyndighetens verksamhet har försvårats. Det krävs att miljö- och hälsoskyddskontoret genast underrättas om föroreningar eftersom det är kontoret som skall bedöma vilka risker som kan finnas i anledning av en förorening. Det är också miljö- och hälsoskyddskontoret som skall avgöra vilka åtgärder som skall vidtas i anledning av en förorening.

MR har i första hand bestritt ansvar på den grunden att förorening inte kunde konstateras förrän MR tagit del av resultatet av den utförda tekniska markundersökningen. Han fick del av underökningsresultatet den 30 december 1999. Av undersökningsresultatet framgick att det fanns en bensinförorening på området och att det fanns bensinhalter på området som överskred tillåtna gränsvärden. Det var först härigenom som OK/Q8 och MR fick vetskap om att det fanns en förorening på fastigheten. Han underrättade tillsynsmyndigheten om förhållandet den 3 januari 2000, d.v.s. första vardagen efter årsskiftet efter det han, genom undersökningsresultatet, fått kännedom om föroreningen. Han sammanträffade samma dag med företrädare för kommunen. MR underrättade då kontoret om den upptäckta föroreningen. Någon skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten på ett tidigare stadium än då en förorening kunnat konstaterats föreligger inte. De jordmassor som

borttransporterats har inte varit att betrakta som en förorening enligt 10 kap miljöbalken. Någon risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön har inte förelegat eftersom jordmassorna har transporterats bort från området.

MR har i andra hand bestritt ansvar på den grunden att tillsynsmyndighetens verksamhet inte har försvärats. Alla åtgärder som har vidtagits har noggrant dokumenterats och redovisats för tillsynsmyndigheten. Denna redovisning har inte ifrågasatts. I anslutning till mötet den 3 januari 2000 träffades en överenskommelse om en efterbehandlingsplan. Kommunen hade ingenting att invända mot de åtgärder som OK/Q8 redan hade vidtagit på fastigheten. Saneringsåtgärderna är idag avslutade. MR har i tredje hand, för det fall att överträdelse ägt rum, gjort gällande att gärningen är att anse som ringa, varför han inte skall dömas till ansvar.

På begäran av åklagaren har SA och JB hörts som vittnen.
Från förhören med dem och MR antecknar tingsrätten följande.

MR : Han är byggnadsingenjör och anställd av OK/Q8. Han ansvarar för skötsel och underhåll av företagets fastigheter och byggnader. Den 9 november 1999 fick han ett telefonsamtal från "skötselmannen", som på uppdrag av OK/Q8 arbetar på den aktuella fastigheten. Denne sa att det luktade bensin i en byggnad på fastigheten. MR misstänkte att bensinlukten orsakades av att det var något fel på gasfällan, vilken skall förhindra att bensinångor kommer in i byggnaden. MR tog genast kontakt med MP & S och bad dem kontrollera av gasfällan. Det hittades inga defekter på gasfällan varför man bestämde sig för att gå vidare i undersökningen. Den 12 november 1999 företogs en tätbetskontroll av cisternerna och ledningarna i marken på fastigheten. Cisternerna frilades till i höjd med manluckorna och ledningsanslutningarna. Det kunde inte hittas några skador eller någon otätheter på dessa. Som en vidare åtgärd skedde ytterligare friläggning av cisternerna den 26 november 1999 för att möjliggöra närmare kontroll av anslutningar, manluckor och sugledningar. Genom provtryckning med spårgas kunde man konstatera att två sugledningar läckte i "sömmarna". Det var inte några stora hål, men ett läckage kunde konstateras. Eftersom man funnit ett läckage uppdrog man åt Delblanc Miljöteknik AB att göra

en miljögeoteknisk markundersökning. Syftet med denna undersökning var att konstatera om det fanns en förorening i den kringliggande marken och i förekommande fall dess omfattning. - MR var på platsen vid ett tillfälle efter det han den 9 november 1999 fick telefonsamtalet från skötselmannen. Manluckorna på cisternerna var vid det tillfället framgrävda. MR misstänkte inledningsvis inte att bensinlukten kunde ha orsakats av en läcka och därför vidtog han successivt åtgärder för att kunna spåra det eventuella felet. De uppgrävda jordmassorna borttransporterades. Alla uppgrävda jordmassor från OK/Q8:s bensinstationer hanteras som farligt avfall. Anledningen till att jorden som grävdes upp kan ha luktat bensin är att det kan ha funnits gammalt spill av bensin på området. MR vet inte hur mycket bensin som kan ha läckt ut genom de två sugledningarna.

SA Han är lastbilschaufför. Han körde bort fyra lass med jordmassor från bensinmacken. Massorna klassades och transporterades som förorenade massor. Anledningen att han körde till en depå för förorenade massor var att han fick order om detta från MP & S Han är till "åttio procent" säker på att de jordmassor som han transporterade bort luktade olja, bensin eller liknande.

JB : Han arbetar som miljö- och hälsoskyddschef i Halmstads kommun. Föroreningen på bensinmacken på Flänsen 8 i Halmstad kom till hans kännedom genom att en anställd på byggnadskontoret uppgav att det luktade bensin i en byggnad på den aktuella fastigheten. Miljö- och hälsoskyddskontoret tog därför kontakt med OK/Q8 vilket resulterade i ett möte den 3 januari 2000. I mötet deltog bl.a. MR och företrädare för Miljö- och hälsoskyddskontoret. Innan mötet ägde rum hade Miljö- och hälsoskyddsnämnden inte fått någon information om föroreningen från OK/Q8. Skriftlig information erhöles ett par dagar efter mötet. Att en underrättelse sker i rätt tid är viktigt eftersom det gäller att sätta in relevanta åtgärder snabbt då ett område blivit förorenat. Det rörde sig om ett relativt stort område - flera hundra kvadratmeter- som hade blivit förorenat av bensin. Området ligger i närheten av dagvattenledningar och Fylleån.

Tingsrättens bedömning

Den som äger eller brukar en fastighet skall genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Risker för skada eller olägenhet behöver inte vara särskilt stora. Det torde räcka med att det inte kan uteslutas att en skada eller olägenhet kan uppstå till följd av att föroreningen kan sprida sig till angränsande områden eller att själva användningen av den förorenade marken kan medföra risker. Underrättelseskyldigheten gäller inte vid misstankar om att ett område är förorenat utan det är först vid vetskap om att ett område är påverkat av föroreningar som skyldigheten inträder. Således är det först då det har konstaterats, genom undersökningar eller på annat sätt, att ett mark eller vattenområde är förorenat som skyldigheten inträder. Är det ovisst om förorening föreligger kan ansvar inte aktualiserats. Bensin är en typisk förorening. Inte heller föreligger underrättelseskyldighet då föroreningen är obetydlig och därmed saknar betydelse som riskfaktor för människor eller miljön. Syftet med underrättelseskyldigheten är att ge tillsynsmyndigheten upplysningar om förorenade områden. Upplysningen kan sedan ligga till grund för olika ställningstaganden av myndigheten.

Den 9 november 1999 fick MR veta att det luktade bensin i en byggnad på den aktuella fastigheten. Den 26 november 1999 hade det konstaterats att det fanns läckage på två sugledningarna. MR visste då inte om hur stort läckaget kunde vara fråga om, men att ett läckage fanns stod då klart för honom. Vid denna tidpunkt måste han ha förstått att förorening ägde rum, vilken kunde medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det har därför ålegat honom att anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten. Av JB uppgifter framgår att det är ett stort område som förorenats och att dagvattenledningar, med utsläpp i Fylleån, passerar genom området. Föroreningen har alltså varit sådan att den kunnat medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller för miljön. Det förhållandet att de uppgrävda jordmassorna borttransporterades har ingen betydelse för om anmälan skall ske eller inte. Genom att tillsynsmyndigheten först mer än en månad efter den 26 november 1999 fått kännedom om föroreningen har tillsynsmyndighetens verksamhet försvärats. Hur

stora mängder bensin som läckt ut är inte utrett. Det har dock varit fråga om bensinutsläpp under ganska lång tid från två olika pumpar. Gärningen kan därför inte bedömas som ringa. Annat är inte visat än att gärningen begåtts av oaktsamhet. Med hänsyn till det nu anförda finner tingsrätten att åtalet bör bifallas.

Påföljden

MR förekommer under två avsnitt i belastningsregistret. Det är fråga om två trafikförseelser.

För nu aktuell brottslighet kan påföljden stanna vid dagsböter.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 400)

Överklagande ges in till tingsrätten senast den 16 juli 2002 och ställs till Hovrätten för Västra Sverige.

På tingsrättens vägnar

Bengt Johansson

3: E ÅKLAGARKAMMAREN I GÖTEBORG

Kammaråklagare Jörgen Lindberg
031-739 41 95

ANSÖKAN OM STÄMNING

Datum
2002-02-28

Sida 1

Dnr
C3-4-4106-01
org.kod: 403Halmstads tingsrätt
Box 193
301 05 HALMSTADTR mål:
Handl.: MILJ

Aktbil. 8
B 799-02
2002-02-28

1	Tilltalad: efternamn och alla förnamn MR	Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Barnnamn Medborgare i (om ej svensk)	Telefon	Tolkbehov
			HALMSTADS TINGSRÄTT
Friköpt förväning m.m.			BEGLUT 2002-02-28
Delgivningsuppgifter			☒ Stämning utföras
			☐ Off. försv. förordnas
			☐ Personundersökning utförs
			☐ Yttrande från SSK inhämtas
			☐ Tolk förordnas
			☐

Ansvarsyrkanden m.m.

FÖRSVÄRANDE AV MILJÖKONTROLL
K 9079-00Gärning

MR är som byggansvarig inom OK/Q8 Aktiebolag ansvarig för att bolaget underlåtit att genast vid upptäckten underrätta tillsynsmyndigheten, miljö- och hälsoskyddskontoret i Halmstad, om en förening av bensin på den av bolaget brukade fastigheten Flänsen 8 i Halmstad. Föreningen som senare visade sig härröra från läckage på ledningar i marken upptäcktes av bolaget och **MR** den 9 november 1999 genom att det luktade bensin i en byggnad på fastigheten och måste under alla förhållande vara känd för bolaget och **MR** den 26 november 1999 vid vilken tidpunkt bolaget lät transportera bort tonvis av bensinförorenade jordmassor från fastigheten.

Bolaget underrättade tillsynsmyndigheten om föreningen först muntligen den 3 januari 2000 och därefter skriftligen den 7 januari 2000. Genom att inte genast vid upptäckten underrätta tillsynsmyndigheten om föreningen har tillsynsmyndighetens verksamhet försvårats. Föreningen var sådan att den kunnat medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller för miljön. Brottet har begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Lagrums

29 kap 5 § och 10 kap 9 § miljöbalken

BEVISNING

- Den tilltalades uppgifter
- Vittnesförhör med **SA** angående borttransporterade jordmassor till styrkande av att dessa varit förorenade
- Vittnesförhör med **JB**, Miljö och hälsoskyddschef, angående föreningens miljö- och hälsoskadlighet och försvärande av tillsynsmyndighetens verksamhet

Jörgen Lindberg

